

3. *Deiaki pytannia orhanizatsii finansovoho monitorynhu: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 5.08.2015 r. №522 [Some issues of financial monitoring organization: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 5.08.2015 No. 522]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-2015-%D0%BF>*

4. *Zvity pro diialnist Derzhavnoi sluzhby finansovoho monitorynhu Ukrainy [Reports on the activity of the State Financial Monitoring Service of Ukraine]. URL: <https://fiu.gov.ua/pages/dijalnist/funkcional/zviti-pro-dijalnist>*

5. *Natsionalna komisiia z tsinnykh paperiv ta fondovoho rynku [National Securities and Stock Market Commission]: Ofitsiyni sait. URL: <https://www.nssmc.gov.ua>*

6. *Pro zatverdzhennia poriadku realizatsii kontroliu za dotrymanniam profesiinymy uchashnykamy fondovoho rynku (rynku tsinnykh paperiv) vymoh zakonodavstva u sferi zapobihannia ta protydii lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom, finansuvanniu teroryzmu ta finansuvanniu rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyshchennia: Rishennia NKTsPFR vid 17.07.2015 r. №1038 [On approval of the procedure for monitoring the observance by the professional participants of the stock market (securities market) of the requirements of the legislation in the field of prevention and counteraction to the legalization (laundering) of proceeds from crime, terrorist financing and financing the proliferation of weapons of mass destruction 2015: Decision N.07.07. №1038]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0955-15>*

7. *Zvity pro diialnist Natsionalnoi komisii z tsinnykh paperiv ta fondovoho rynku [Activity reports of the National Securities and Stock Market Commission]. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/about-us/annual-reports/>*

8. *Derzhavna sluzhba finansovoho monitorynhu Ukrainy [State Financial Monitoring Service of Ukraine] : Ofitsiyni sait. URL: <http://sdfm.gov.ua>*

9. *Typologichni doslidzhennia Derzhavnoi sluzhby finansovoho monitorynhu Ukrainy za 2016, 2015, 2014 roky [Typological studies of the State Financial Monitoring Service of Ukraine for 2016, 2015, 2014]. URL: <https://fiu.gov.ua/pages/dijalnist/tipologi/tipologi-derzhfinmonitoringu/tipologiczni-doslidzhennja-derzhavno-sluzhbi-fansovogo-monitoringu-ukrani-za-2016-20152014-roki.html>*

ДАНИ ПРО АВТОРА

Воронкова Олена Миколаївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансових ринків
Університет державної фіскальної служби України
вул. Університетська, 31, м. Ірпінь, Київська обл., 08201, Україна
e-mail: Voronkova303@gmail.com
orcid.org/0000-0002-7956-7768

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Воронкова Елена Николаевна, доктор экономических наук, профессор, профессор кафедры
финансовых рынков
Университет государственной фискальной службы Украины
ул. Университетская, 31, г. Ирпень, Киевская обл., 08201, Украина
e-mail: Voronkova303@gmail.com

DATA ABOUT THE AUTHOR

Voronkova Olena, Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of Department of financial markets
University of the State Fiscal Service of Ukraine
University street, 31, Irpin, Kiev reg., 08201, Ukraine
e-mail: Voronkova303@gmail.com

УДК 336.025: 338.24.01

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2020-45-184-195>

ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В КОНТЕКСТІ ПЕРЕХОДУ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА НА МОДЕЛЬ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

**Забаштанський М. М.,
Захарін С. В.,
Роговий А. В.**

Актуальність теми дослідження. В умовах переходу національного господарства на модель сталого розвитку інвестиційна та інноваційна діяльність має бути спрямована на вирішення означених завдань. Інвестиції та інновації мають призводити не просто до підтримки темпів економічного зростання, а до зростання на засадах сталості. Тому дослідження проблем розробки організаційно-економічних механізмів активізації фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності промислових

підприємств контексті переходу національного господарства на модель сталого розвитку є актуальним та значущим.

Постановка проблеми. Досі не мають належного обґрунтування моделі та методи стимулювання інвестиційної та інноваційної діяльності промислових підприємств в умовах так званої «системної кризи», що проявляється не лише в системі економічних показників, а і в інших елементах функціонування держави. Слід розробити науково-практичні рекомендації щодо напрямів стимулювання фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності промислових підприємств в умовах переходу національного господарства на модель сталого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У наукових працях висвітлено окремі проблеми формування та реалізації організаційно-економічних механізмів активізації інвестиційної та інноваційної діяльності промислових підприємств, а також переходу національного господарства на модель сталого розвитку. Окремі положення зазначеної проблеми висвітлено у наукових працях з питань структурної модернізації економіки, підтримки економічного зростання, інновативного суспільства, технологічної модернізації економіки та ін.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. В сучасних умовах необхідно проведення додаткових досліджень з питань перспективних механізмів фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності в контексті переходу національного господарства на модель сталого розвитку.

Постановка завдання, мети дослідження. Мета дослідження – розробити науково обґрунтовані рекомендації щодо активізації фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності промислових підприємств в контексті переходу національного господарства на модель сталого розвитку.

Метод або методологія проведення дослідження. Методологічною основою дослідження стали загальнонаукові та спеціальні методи пізнання економічних явищ і процесів. При формулюванні понять і категорій використовувалися метод абстрагування; методи аналізу, синтезу, індукції, дедукції; методи ретроспективного аналізу; логіко-аналітичний метод; статистичні методи; метод системного аналізу; економіко-статистичні та прогнозно-аналітичні методи.

Викладення основного матеріалу (результати роботи). Організація національного господарства на засадах сталого розвитку передбачає глибоких структурних змін в управлінні, реалізацію інноваційних підходів у всіх сферах економічного, соціального та політичного життя суспільства. Для України актуальним питанням переходу національного господарства на модель сталого розвитку, є підвищення ефективності формування та реалізації державної інвестиційної та інноваційної політики.

В Україні рівень інвестування не забезпечує розширеного відтворення основних фондів. Інноваційна активність у промисловості України залишається традиційно низькою. В Україні постійно спостерігається старіння основних фондів, нині рівень зношеності основних фондів в середньому по економіці перевищує 50%.

В сучасній економіці ключовим елементом, який забезпечує інвестування за рахунок використання залучених джерел, є система фінансових ринків.

Створення нових та модернізація існуючих основних засобів є головним напрямком інвестиційної діяльності промислових підприємств. Відтак, ефективність усього інвестиційного процесу визначається не лише обсягами і структурою як джерел, так і напрямків інвестицій, а й їхньою економічною віддачею, яка проявляється лише в результаті використання отриманих в результаті реалізації інвестиційних проектів вигод.

У період кризи в Україні відбулася докорінна зміна структури економіки на користь низькотехнологічних і сировинних галузей, що зберігається досі. На світових ринках Україна представлена переважно сировинною продукцією та напівфабрикатами.

Реалізація моделі сталого розвитку можлива на основі ефективної реалізації державної політики стимулювання фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності промислових підприємств.

Застосування фінансових інструментів стимулювання інвестиційної та інноваційної діяльності мають забезпечити сприяння у вирішенні макроекономічних завдань: зростання валового внутрішнього продукту; підвищення конкурентоспроможності економіки; підтримку розвитку високотехнологічних виробництв; подальше формування інституцій національної інноваційної системи; стимулювання високотехнологічного експорту; впровадження ресурсозберігаючих технологій.

Запропоновані напрями подальшого удосконалення державної політики, спрямованої на розвиток механізмів фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності промислових підприємств (у тому числі в частині модернізації фінансової системи та фінансових ринків).

Доцільно вжити заходів з оптимізації фіскальної (бюджетно-податкової) політики, яка в умовах посткризового розвитку виступатиме основним стимулятором інвестиційної та інноваційної активності промислових підприємств. Подано перелік відповідних заходів.

В контексті реалізації стратегії переходу національного господарства на модель сталого розвитку держава інвестиційна та інноваційна має передбачати орієнтацію на стимулювання так званого «соціального інвестування». Ключові напрями здійснення соціальних інвестицій: створення соціального клімату в країні, регіоні; формування збалансованої соціальної інфраструктури країни, регіону, підприємства; підтримка здоров'я населення та рівня екологічної безпеки; підвищення рівня освіченості

населення; сприяння духовному розвитку нації; формування системи наставництва на підприємстві та забезпечення зміни професійних поколінь; розвиток та ефективне функціонування ринку праці.

Доцільно модернізувати механізм організації державно-приватного партнерства. Необхідно здійснити адаптацію до кращого світового досвіду національних інструментів охорони об'єктів інтелектуальної власності.

Усі державні програми, які виконуються в рамках реалізації державної інвестиційної та інноваційної діяльності, повинні бути економічно ефективні, а відтак – їхні результати мають бути предметом економічного аналізу.

Галузь застосування результатів. Отримані результати можуть бути використані в процесі формування та реалізації державної інвестиційної та інноваційної політики, а також в процесі реалізації стратегії підтримки сталого розвитку.

Висновки відповідно до статті. Для України актуальним питанням переходу національного господарства на модель сталого розвитку, є підвищення ефективності формування та реалізації державної політики стимулювання фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності. Особливо актуальним це завдання для сектору промислових підприємств, оскільки основні фонди промисловості мають високий рівень зношення. На жаль, в Україні ефективність реалізації державної інвестиційної та інноваційної політики є недостатньою. Вирішити завдання підвищення ефективності формування та реалізації механізмів державної підтримки фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності промислових підприємств можливо за рахунок удосконалення відповідних організаційно-економічних та фінансових інструментів. Вказане завдання можливо вирішити, зокрема, через підвищення ефективності формування та виконання відповідних державних цільових програм.

Виділено напрями удосконалення державної політики, спрямованої на розвиток механізмів фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності промислових підприємств, зокрема: вирішення стратегічних завдань розвитку банківського сектору та посилення його орієнтації на довгострокове кредитування промислових підприємств; реалізація інвестиційно-інноваційних запитів національної економіки; створення Державного банку розвитку (Державного інвестиційного банку); підтримка подальшого розвитку фондового ринку і його інфраструктури; приведення інвестиційного законодавства до міжнародних стандартів; розширення доступних для інвесторів спектру фінансових інструментів.

Подано перелік заходів з оптимізації фіскальної політики, яка в умовах посткризового розвитку виступатиме основним стимулятором інвестиційної та інноваційної активності промислових підприємств.

Усі державні програми, які виконуються в рамках реалізації державної інвестиційної та інноваційної діяльності, повинні бути економічно ефективні. В контексті реалізації стратегії переходу національного господарства на модель сталого розвитку доцільно вжити заходи для розширення так званого «соціального інвестування».

Ключові слова: сталий розвиток, інвестиції, інновації, промислові підприємства, фінансування, інвестиційний клімат, соціальні інвестиції.

ФИНАНСИРОВАНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОЙ И ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ В КОНТЕКСТЕ ПЕРЕХОДА НАЦИОНАЛЬНОГО ХОЗЯЙСТВА НА МОДЕЛЬ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ

Забаштанский М. М.,
Захарин С. В.,
Роговой А. В.

Актуальность темы исследования. В условиях перехода национального хозяйства на модель устойчивого развития инвестиционная и инновационная деятельность должна быть направлена на решение указанных задач. Инвестиции и инновации должны приводить не просто к поддержке темпов экономического роста, а к росту на основе постоянства. Поэтому исследования проблем разработки организационно-экономических механизмов активизации финансирования инвестиционной и инновационной деятельности промышленных предприятий контексте перехода национального хозяйства на модель устойчивого развития является актуальным и значимым.

Постановка проблемы. До сих пор не имеют надлежащего обоснования модели и методы стимулирования инвестиционной и инновационной деятельности промышленных предприятий в условиях так называемой «системного кризиса», что проявляется не только в системе экономических показателей, но и в других элементах функционирования государства. Следует разработать научно-практические рекомендации по направлениям стимулирования финансирования инвестиционной и инновационной деятельности промышленных предприятий в условиях перехода национального хозяйства на модель устойчивого развития.

Анализ последних исследований и публикаций. В научных трудах освещены отдельные проблемы формирования и реализации организационно-экономических механизмов активизации инвестиционной и инновационной деятельности промышленных предприятий, а также перехода национального хозяйства на модель устойчивого развития. Отдельные положения указанной проблемы освещены в научных трудах по вопросам структурной модернизации экономики, поддержки экономического роста, инновативного общества, модернизации экономики и др.

Выделение неисследованных частей общей проблемы. В современных условиях необходимо проведение дополнительных исследований по вопросам перспективных механизмов финансирования инвестиционной и инновационной деятельности в контексте перехода национального хозяйства на модель устойчивого развития.

Постановка задачи, цели исследования. Цель исследования - разработать научно обоснованные рекомендации по активизации финансирования инвестиционной и инновационной деятельности промышленных предприятий в контексте перехода национального хозяйства на модель устойчивого развития.

Метод или методология проведения исследования. Методологической основой исследования стали общенаучные и специальные методы познания экономических явлений и процессов. При формулировке понятий и категорий использовались метод абстрагирования; методы анализа, синтеза, индукции, дедукции; методы ретроспективного анализа; логико-аналитический метод; статистические методы; метод системного анализа; экономико-статистические и прогнозно-аналитические методы.

Изложение основного материала (результаты работы). Организация национального хозяйства на принципах устойчивого развития предполагает глубоких структурных изменений в управлении, реализацию инновационных подходов во всех сферах экономической, социальной и политической жизни общества. Для Украины актуальным вопросам перехода национального хозяйства на модель устойчивого развития, является повышение эффективности формирования и реализации государственной инвестиционной и инновационной политики.

В Украине уровень инвестирования не обеспечивает расширенного воспроизводства основных фондов. Инновационная активность в промышленности Украины остается традиционно низкой. В Украине постоянно наблюдается старение основных фондов, в настоящее время степень износа основных фондов в среднем по экономике превышает 50%.

В современной экономике ключевым элементом, который обеспечивает инвестирования за счет использования привлеченных источников, является система финансовых рынков.

Создание новых и модернизация существующих основных средств является главным направлением инвестиционной деятельности промышленных предприятий. Следовательно, эффективность всего инвестиционного процесса определяется не только объемами и структурой как источников, так и направлений инвестиций, но и их экономической отдачей, которая проявляется только в результате использования полученных в результате реализации инвестиционных проектов выгод.

В период кризиса в Украине состоялась коренное изменение структуры экономики в пользу низкотехнологичных и сырьевых отраслей, сохраняется до сих пор. На мировых рынках Украина представлена преимущественно сырьевой продукцией и полуфабрикатами.

Реализация модели устойчивого развития возможна на основе эффективной реализации государственной политики стимулирования финансирования инвестиционной и инновационной деятельности промышленных предприятий.

Применение финансовых инструментов стимулирования инвестиционной и инновационной деятельности должны обеспечить содействие в решении макроэкономических задач: рост валового внутреннего продукта; повышение конкурентоспособности экономики; поддержку развития высокотехнологичных производств; дальнейшее формирование институтов национальной инновационной системы; стимулирование высокотехнологичного экспорта; внедрение ресурсосберегающих технологий.

Предложенные направления дальнейшего совершенствования государственной политики, направленной на развитие механизмов финансирования инвестиционной и инновационной деятельности промышленных предприятий (в том числе в части модернизации финансовой системы и финансовых рынков).

Целесообразно принять меры по оптимизации фискальной (бюджетно-налоговой) политики, в условиях посткризисного развития будет выступать основным стимулятором инвестиционной и инновационной активности промышленных предприятий. Перечислены соответствующие меры.

В контексте реализации стратегии перехода национального хозяйства на модель устойчивого развития государственная инвестиционная и инновационная должен предусматривать ориентацию на стимулирование так называемого «социального инвестирования». Ключевые направления осуществления социальных инвестиций: создание социального климата в стране, регионе; формирование сбалансированной социальной инфраструктуры страны, региона, предприятия; поддержание здоровья населения и уровня экологической безопасности; повышение уровня образованности населения; содействие духовному развитию нации; формирование системы наставничества на предприятии и обеспечения изменения профессиональных поколений; развитие и эффективное функционирование рынка труда.

Целесообразно модернизировать механизм организации государственно-частного партнерства. Необходимо осуществлять адаптацию к лучшему мировому опыту национальных инструментов охраны объектов интеллектуальной собственности.

Все государственные программы, которые выполняются в рамках реализации государственной инвестиционной и инновационной деятельности, должны быть экономически эффективны, а следовательно - их результаты должны быть предметом экономического анализа.

Область применения результатов. Полученные результаты могут быть использованы в процессе формирования и реализации государственной инвестиционной и инновационной политики, а также в процессе реализации стратегии поддержки устойчивого развития.

Выводы в соответствии со статьей. Для Украины актуальным вопросам перехода национального хозяйства на модель устойчивого развития, является повышение эффективности формирования и реализации государственной политики стимулирования финансирования инвестиционной и инновационной деятельности. Особенно актуальным это задача для сектора промышленных предприятий, поскольку основные фонды промышленности имеют высокий уровень износа. К сожалению, в Украине эффективность реализации государственной инвестиционной и инновационной политики недостаточно. Решить задачи повышения эффективности формирования и реализации механизмов государственной поддержки финансирования инвестиционной и инновационной деятельности промышленных предприятий возможно за счет совершенствования соответствующих организационно-экономических и финансовых инструментов. Указанные задачи возможно решить, в частности, из-за повышения эффективности формирования и выполнения соответствующих государственных целевых программ.

Выделены направления совершенствования государственной политики, направленной на развитие механизмов финансирования инвестиционной и инновационной деятельности промышленных предприятий, в частности: решение стратегических задач развития банковского сектора и усиление его ориентации на долгосрочное кредитование промышленных предприятий; реализация инвестиционно-инновационных запросов национальной экономики; создание Государственного банка развития (Государственного инвестиционного банка); поддержка дальнейшего развития фондового рынка и его инфраструктуры; приведение инвестиционного законодательства с международными стандартами; расширение доступных для инвесторов спектра финансовых инструментов.

Перечислены меры по оптимизации фискальной политики, в условиях посткризисного развития будет выступать основным стимулятором инвестиционной и инновационной активности промышленных предприятий.

Все государственные программы, которые выполняются в рамках реализации государственной инвестиционной и инновационной деятельности, должны быть экономически эффективны. В контексте реализации стратегии перехода национального хозяйства на модель устойчивого развития целесообразно принять меры для расширения так называемого «социального инвестирования».

Ключевые слова: устойчивое развитие, инвестиции, инновации, промышленные предприятия, финансирование, инвестиционный климат, социальные инвестиции.

FINANCING INVESTMENT AND INNOVATION ACTIVITIES OF INDUSTRIAL ENTERPRISES IN THE CONTEXT OF THE NATIONAL ECONOMY TRANSITION TO THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT MODEL

Zabashtansky Maxim,
Zakharin Sergii,
Rogovy Andriy

Relevance of the research topic. In the context of the transition of the national economy to the model of sustainable development, investment and innovation activities should be aimed at solving these problems. Investment and innovation should not only lead to economic growth, but also to sustainability. Therefore, the study of the problems of developing organizational and economic mechanisms to activate the financing of investment and innovation activity of industrial enterprises in the context of transition of the national economy to the model of sustainable development is relevant and significant.

Formulation of the problem. The models and methods of stimulating the investment and innovation activity of industrial enterprises in the conditions of the so-called «systemic crisis», which is manifested not only in the system of economic indicators, but also in other elements of the functioning of the state, do not yet have adequate justification. It is necessary to develop scientific and practical recommendations on directions of stimulating financing of investment and innovative activity of industrial enterprises in the conditions of transition of national economy to the model of sustainable development.

Analysis of recent research and publications. Some problems of formation and realization of organizational and economic mechanisms of activation of investment and innovative activity of industrial enterprises, as well as the transition of the national economy to the model of sustainable development are covered in scientific works. Some provisions of this problem are covered in scientific papers on structural modernization of the economy, support for economic growth, innovative society, technological modernization of the economy, etc.

Selection of unexplored parts of the general problem. In the current context, it is necessary to carry out additional research on perspective mechanisms for financing investment and innovation activities in the context of the transition of the national economy to the sustainable development model.

Setting the task, the purpose of the study. The purpose of the study is to develop scientifically sound recommendations for intensifying the financing of investment and innovation activities of industrial enterprises in the context of the transition of the national economy to the model of sustainable development.

Method or methodology for conducting research. Methodological basis of the study were general scientific and special methods of knowledge of economic phenomena and processes. In formulating concepts and categories, the method of abstraction was used; methods of analysis, synthesis, induction, deduction; methods of retrospective analysis; logic-analytical method; statistical methods; method of system analysis; economic-statistical and forecast-analytical methods.

Presentation of the main material (results of work). The organization of the national economy on the principles of sustainable development implies profound structural changes in management, implementation of innovative approaches in all spheres of economic, social and political life of society. For Ukraine the pressing issue of transition of the national economy to the model of sustainable development is to increase the efficiency of formation and implementation of the state investment and innovation policy.

In Ukraine, the level of investment does not ensure the expanded reproduction of fixed assets. Innovation activity in the Ukrainian industry remains traditionally low. In Ukraine, the aging of fixed assets is constantly observed, now the level of deterioration of fixed assets on the average in the economy exceeds 50%.

In today's economy, a key element in securing investment through the use of attracted sources is the financial market system.

Creation of new and modernization of existing fixed assets is the main direction of investment activity of industrial enterprises. Therefore, the efficiency of the entire investment process is determined not only by the volume and structure of both the sources and the directions of investments, but also by their economic return, which is manifested only as a result of the use of the resulting investment projects.

During the crisis in Ukraine, there was a radical change in the structure of the economy in favor of the low-tech and raw material industries, which still remains. In the world markets, Ukraine is represented mainly by raw materials and semi-finished products.

The implementation of the sustainable development model is possible on the basis of effective implementation of the state policy of stimulating the financing of investment and innovation activity of industrial enterprises.

The use of financial instruments to stimulate investment and innovation activities should provide assistance in solving macroeconomic problems: growth of gross domestic product; improving the competitiveness of the economy; supporting the development of high-tech industries; further formation of institutions of the national innovation system; promotion of high-tech exports; introduction of resource-saving technologies.

The directions of further improvement of the state policy aimed at the development of mechanisms for financing the investment and innovation activity of industrial enterprises (including in terms of modernization of the financial system and financial markets) are proposed.

It is advisable to take measures to optimize the fiscal (fiscal) policy, which in the conditions of post-crisis development will act as the main stimulator of investment and innovation activity of industrial enterprises. A list of appropriate measures is provided.

In the context of the implementation of the strategy of transition of the national economy to the model of sustainable development, the state investment and innovation should provide an orientation to stimulate the so-called «social investment». Key directions of social investment realization: creation of social climate in the country, region; formation of balanced social infrastructure of the country, region, enterprise; support for public health and the level of environmental safety; raising the level of education of the population; promoting the spiritual development of the nation; forming a system of mentoring at the enterprise and ensuring the change of professional generations; development and effective functioning of the labor market.

It is advisable to modernize the mechanism of public-private partnership organization. It is necessary to adapt to the best international experience of national IPR instruments.

All government programs implemented within the framework of state investment and innovation activities should be cost-effective, and therefore their results should be subject to economic analysis.

The field of application of results. The results obtained can be used in the process of formation and implementation of the state investment and innovation policy, as well as in the process of implementation of the strategy for support of sustainable development.

Conclusions according to the article. For Ukraine the pressing issue of transition of the national economy to the model of sustainable development is to increase the efficiency of formation and implementation of the state policy of stimulating the financing of investment and innovation activities. This is especially relevant for the industrial sector, as the fixed assets of the industry have a high level of wear. Unfortunately, in Ukraine the efficiency of the implementation of the state investment and innovation policy is insufficient. It is possible to solve the problem of increasing the efficiency of formation and implementation of state support mechanisms for financing the investment and innovation activity of industrial enterprises by improving the appropriate organizational, economic and financial instruments. This task can be solved, in particular, by increasing the efficiency of the formation and implementation of relevant state target programs.

The directions of improvement of the state policy aimed at development of mechanisms of financing of investment and innovative activity of industrial enterprises are highlighted, in particular: solving of strategic tasks of development of banking sector and strengthening of its orientation on long-term crediting of industrial enterprises; realization of investment and innovation requests of the national economy; - creation of the State Development Bank (State Investment Bank); support for further development of the stock market and its

infrastructure; bringing investment legislation to international standards; expanding the range of financial instruments available to investors.

The list of measures to optimize the fiscal policy, which in the conditions of post-crisis development will be the main stimulator of investment and innovation activity of industrial enterprises, is presented.

All government programs implemented within the framework of state investment and innovation activities should be cost effective. In the context of the implementation of the strategy of transition of the national economy to the model of sustainable development, it is advisable to take measures to expand the so-called «social investment».

Key words: sustainable development, investments, innovations, industrial enterprises, financing, investment climate, social investments.

JEL Classification: G30, O25, O31.

Актуальність теми дослідження. В умовах сталого розвитку забезпечується така модель збалансованого розвитку країн та регіонів, коли економічне зростання, матеріальне виробництво (як результат діяльності промислових підприємств) і споживання, а також інші види діяльності суспільства відбуваються в межах, які визначаються здатністю екосистем відновлюватися, поглинати забруднення і підтримувати життєдіяльність теперішніх та майбутніх поколінь. Можна стверджувати, що в умовах переходу національного господарства на модель сталого розвитку інвестиційна та інноваційна діяльність має бути спрямована на вирішення означених завдань. Інвестиції та інновації мають призводити не просто до підтримки темпів економічного зростання, а до зростання на засадах сталості.

В Україні, на жаль, інвестиційний клімат є непривабливим, а інноваційна діяльність – низькорентабельною. Права інвесторів та власників об'єктів інтелектуальної власності захищені слабо. Не створено механізмів державної підтримки пільгового фінансування (у тому числі за рахунок «довгих кредитів») інвестиційної та інноваційної діяльності сумлінних промислових підприємств.

Відтак, дослідження проблем розробки організаційно-економічних механізмів активізації фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності промислових підприємств контексті переходу національного господарства на модель сталого розвитку є актуальним та значущим.

Постановка проблеми. Не дивлячись на високу актуальність дослідження проблем розробки організаційно-економічних механізмів активізації фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності промислових підприємств контексті переходу національного господарства на модель сталого розвитку, досі не мають належного обґрунтування моделі та методи стимулювання інвестиційної та інноваційної діяльності промислових підприємств в умовах так званої «системної кризи», що проявляється не лише в системі економічних показників, а і в інших елементах функціонування держави. Слід розробити науково-практичні рекомендації щодо напрямів стимулювання фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності промислових підприємств в умовах переходу національного господарства на модель сталого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми формування та реалізації організаційно-економічних механізмів активізації інвестиційної та інноваційної діяльності промислових підприємств, а також переходу національного господарства на модель сталого розвитку викладено у наукових працях Геєця В., Лагутіна В., Лібанової Е., Львова Д., Пархоменка Ю., Садули Л., Плукара Л., Серватяк У. та інших науковців. Вченими отримано ґрунтовані результати в частині науково-методологічного та методичного забезпечення формування державної інвестиційної та інноваційної політики в контексті реалізації пріоритетів економічного розвитку. Окрім того, визначено систему показників сталого розвитку, у тому числі в частині реалізації інвестиційної та інноваційної діяльності. Окремі положення зазначеної проблеми висвітлено у наукових працях з питань структурної модернізації економіки, підтримки економічного зростання, інновативного суспільства, технологічної модернізації економіки та ін.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Однак, в сучасних умовах, які характеризуються кризовим станом економіки, дефіцитом фінансових ресурсів, зниженням довіри до економічних реформ, необхідно проведення додаткових досліджень з питань перспективних механізмів фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності в контексті переходу національного господарства на модель сталого розвитку. Окрім того, доцільно дослідити відповідність пріоритетних напрямів стимулювання інвестиційної та інноваційної діяльності принципам та стандартам сталого розвитку.

Постановка завдання, мети дослідження. Мета дослідження – розробити науково обґрунтовані рекомендації щодо активізації фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності промислових підприємств в контексті переходу національного господарства на модель сталого розвитку.

Метод або методологія проведення дослідження. Методологічною основою дослідження стали загальнонаукові та спеціальні методи пізнання економічних явищ і процесів. При формулюванні понять і категорій використовувався метод абстрагування; для узагальнення ключових глобальних та національних тенденцій фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності промислових підприємств застосовувались методи аналізу, синтезу, індукції, дедукції; у процесі дослідження особливостей інвестиційної та інноваційної діяльності в умовах переходу національного господарства на модель сталого розвитку – методи ретроспективного аналізу; для логічних зіставлень позицій різних учених щодо окремих аспектів досліджуваних проблем використовувався логіко-аналітичний метод; для виявлення характеру, значущості впливу окремих економічних явищ та процесів на обраний об'єкт дослідження – статистичні методи; для спостереження, виміру й опису характеристик досліджуваної системи – метод системного аналізу; для систематизації даних

застосувались економіко-статистичні та прогнозно-аналітичні методи. Інформаційну та фактологічну базу становлять нормативно-правові та законодавчі акти, монографічні дослідження та наукові публікації провідних вітчизняних і закордонних науковців за напрямом дослідження, аналітична інформація науково-дослідних установ, статистичні матеріали та звітні дані Державної служби статистики України, публікації міжнародних організацій, ресурси мережі Інтернет, особисті спостереження та розрахунки авторів дослідження.

Викладення основного матеріалу. Як будь-який суспільний ідеал, концепція збалансованого (сталого) розвитку є дороговказом для створення суспільства, яке буде розвиватись у гармонії з природою. Загальновизнаним є розуміння сталого (збалансованого) розвитку як гармонійного поєднання економічних, соціальних та екологічних складових розвитку [6, с. 35]. Забезпечення такого розвитку – це проблема трансформації суспільних відносин і формування такого суспільства, яке не руйнуватиме середовище свого існування. Перехід до моделі сталого розвитку має, в першу чергу, соціальний контекст, оскільки людина має вплив на усі складові вказаного розвитку. Підтримка сталого розвитку, окрім того, має етичний зміст, адже має відбутися трансформація ціннісних орієнтирів багатьох людей.

Концепція сталого розвитку передбачає реалізацію цілісної системи принципів діяльності. Головними принципами сталого розвитку є: поєднання збереження природи і розвитку суспільства; задоволення основних потреб людини; досягнення рівності та соціальної справедливості; забезпечення соціального самовизначення та культурного різноманіття; підтримання цілісності екосистем [9].

Організація національного господарства на засадах сталого розвитку передбачає глибоких структурних змін в управлінні, реалізацію інноваційних підходів у всіх сферах економічного, соціального та політичного життя суспільства.

На наш погляд, для України актуальним питанням переходу національного господарства на модель сталого розвитку, є підвищення ефективності формування та реалізації державної інвестиційної та інноваційної політики. Важливим питанням є розробка та запровадження механізмів стимулювання фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності промислових підприємств. На наш погляд, інвестиції та інновації – це засоби моделювання майбутнього розвитку. Зрозуміло, що сталому розвитку сприятиме виважена політика стимулювання інвестицій та інновацій, у тому числі у промисловість вищих технологічних укладів, у екологічні проекти, ІТ-сектор, програми людського розвитку тощо.

В Україні стимулювання інвестиційної та інноваційної діяльності носить обмежений характер, в першу чергу через гострий дефіцит державних фінансів, що викликаний економічною кризою. Також відсутні методики та механізми ефективного розподілу фінансових ресурсів, що спрямовуються на підтримку інвестиційної та інноваційної діяльності на пріоритетних напрямках, а також контролю за ефективністю витрачання вказаних ресурсів.

У періоди загострення економічних криз найбільших втрат зазнає саме інвестиційна сфера, оскільки інвестори намагаються уникати необґрунтованих ризиків, і як наслідок – стримують або взагалі скасовують фінансування інвестиційної діяльності. В такі періоди індекс інвестицій, як правило, демонструє стрімке падіння, глибина якого значно перевищує темпи падіння ВВП.

Інноваційна активність у промисловості України залишається традиційно низькою (у середньому на рівні 15%). При цьому вітчизняна статистика інноваційно активним вважає будь-яке промислове підприємство, яке звітує про будь-яку інноваційну діяльність (чи то розробка інновацій, чи то їхнє впровадження, чи то випуск інноваційної продукції, чи то реалізація такої продукції, незалежності від суми отриманого доходу). Дивно, але моніторинг інноваційної діяльності (а також фінансування такої діяльності) здійснюється відносно лише промислових підприємств. На підприємствах інших секторів національного господарства (непромислових) – такого моніторингу не здійснюється (йдеться, зокрема, про підприємства сільського господарства, будівництва, транспорту, житлово-комунального господарства, зв'язку та ін.).

В Україні постійно спостерігається старіння основних фондів, нині рівень зношеності основних фондів в середньому по економіці перевищує 50%. Нагромаджені ресурси амортизаційного фонду спрямовуються переважно на «проїдання», а не на реалізацію програм технічного та технологічного оновлення виробництва.

Більшу частку реалізації інноваційної продукції у загальному обсягу реалізованої продукції мають підприємства машинобудування, хімічної та нафтохімічної промисловості, меншу – підприємства легкої промисловості, з виробництва коксу та продуктів нафтопереробки, виробництва та розподілення електроенергії, газу та води, металургії та обробки металу [2, с. 90].

В сучасній економіці ключовим елементом, який забезпечує інвестування за рахунок використання залучених джерел, є система фінансових ринків. Основними суб'єктами таких ринків є фінансово-кредитні інститути (банківські і небанківські) [10].

Створення нових та модернізація існуючих основних засобів є головним напрямком інвестиційної діяльності промислових підприємств. Відтак, ефективність усього інвестиційного процесу визначається не лише обсягами і структурою як джерел, так і напрямків інвестицій, а й їхньою економічною віддачею, яка проявляється лише в результаті використання отриманих в результаті реалізації інвестиційних проектів вигод.

Згідно позиції академіка НАН України В. М. Геєця, забезпечення інноваційного оновлення промисловості в сучасній Україні обмежено в першу чергу можливостями фінансування з боку як держави, так і бізнесу фундаментальних досліджень і прикладних розробок, що формують базу для здійснення інновацій [1, с. 14-15]. Вирішувати вказані проблеми, як справедливо зазначає академік НАН України Е.М.Лібанова, необхідно в

контексті реформування загальної моделі соціальних відносин, «соціальної модернізації суспільства» [5]. Кошти державного та місцевих бюджетів мають стати стимулятором інвестиційної та інноваційної активності, але це можливо за умови наявності відповідних правових, організаційних та адміністративно-технічних інструментів в умовах так званого «суспільного консенсусу» [4, с. 17]

В той же час у розвитку вітчизняної економіки панують тенденції, протилежні загальносвітовим. У період кризи в Україні відбулася докорінна зміна структури економіки на користь низькотехнологічних і сировинних галузей, що зберігається досі. Відновлювальне зростання, яке фіксувалося у докризовий період, базувалося переважно на сировинних галузях та галузях первинної переробки [2, с. 91].

Відповідно, на світових ринках Україна представлена переважно сировинною продукцією та напівфабрикатами [1; 4]. Зростання відбувалося в основному за рахунок екстенсивних чинників [1; 2; 5]. За такої структури економіки, в якій обробній промисловості та машинобудуванню відведено незначне місце, не може реалізовуватись інноваційна модель розвитку економіки навіть індустріального типу (про постіндустріальний розвиток взагалі не йдеться).

Реалізація моделі сталого розвитку можлива на основі ефективної реалізації державної політики стимулювання фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності промислових підприємств.

В той же час в розвинутих країнах урядові органи, виходячи з проголошених пріоритетів державної політики, вживають різних заходів задля підтримки та стимулювання інвестиційної та інноваційної діяльності. Особливістю побудови сучасних національних економічних систем провідних країн світу є організація взаємовигідних інвестиційних відносин між виробництвом (промисловістю) та іншими інституційними секторами, запровадження в цій роботі ефективних механізмів державно-приватного партнерства, а також побудова раціональних способів захисту інвестицій та об'єктів інтелектуальної власності [10].

Головним інституційним завданням державної політики щодо стимулювання формування джерел продуктивної інвестиційної та інноваційної діяльності реального сектора економіки має стати створення високопривабливого економіко-правового середовища, яке активізує інвестиційно-інноваційний процес на пріоритетних напрямках реального та інфраструктурного секторів економіки, з активізацією здійснення інвестиційних вкладень інноваційного характеру, соціальних інвестицій, екологічних інвестицій тощо.

Застосування фінансових інструментів стимулювання інвестиційної та інноваційної діяльності мають забезпечити сприяння у вирішенні макроекономічних завдань: зростання валового внутрішнього продукту; підвищення конкурентоспроможності економіки; підтримку розвитку високотехнологічних виробництв; подальше формування інституцій національної інноваційної системи; стимулювання високотехнологічного експорту; впровадження ресурсозберігаючих технологій.

Доцільне подальше удосконалення державної політики, спрямованої на розвиток механізмів фінансування інвестиційної та інноваційного діяльності промислових підприємств (у тому числі в частині модернізації фінансової системи та фінансових ринків), за такими напрямками:

- вирішення стратегічних завдань розвитку банківського сектора та посилення його орієнтації на довгострокове кредитування промислових підприємств,
- реалізація інвестиційно-інноваційних запитів національної економіки (стимулювання створення нових кредитних структур, а також можливостей для широкого використання «дешевих» кредитних ресурсів на розвиток завдань структурної модернізації та підвищення технологічного рівня промислового виробництва);
- створення Державного банку розвитку (Державного інвестиційного банку), діяльність якого має бути спрямована на фінансування капіталомістких інфраструктурних проектів із тривалим строком окупності (як правило, на паритетних засадах державно-приватного партнерства), сприяння створенню високотехнологічних виробництв, забезпечення якісного прориву у сфері виробничого інвестування (найважливішими умовами для досягнення цих цілей є наявність достатнього капіталу, твердих державних гарантій, чітка організація інвестування і твердий контроль за цільовим використанням ресурсів);
- підтримка подальшого розвитку фондового ринку і його інфраструктури шляхом трансформації механізмів регулювання та саморегулювання на основі реалізації пріоритетів державної інвестиційної політики, включаючи посилення контролю за дотриманням учасниками фондового ринку регулятивних вимог;
- приведення інвестиційного законодавства до міжнародних стандартів;
- розширення доступних для інвесторів спектру фінансових інструментів.

Доцільно вжити заходів з оптимізації фіскальної (бюджетно-податкової) політики, яка в умовах посткризового розвитку виступатиме основним стимулятором інвестиційної та інноваційної активності промислових підприємств, а саме:

- формування реалістичного бюджету розвитку, видаткова частина якого передбачатиме фінансування прямих інвестицій держави, що надаються на конкурсній (грантовій) основі для пріоритетного фінансування інвестиційних проектів у сфері екології та соціального розвитку;
- розширення проектів державно-приватного партнерства з фінансування інноваційно-технологічних проектів, а також програм модернізації основних фондів;
- звільнення з бази оподаткування коштів, які спрямовуються на фінансування науково-практичних досліджень, інноваційних проектів (з прирівнюванням їх до інвестицій у інтелектуальний капітал);
- звільнення з бази оподаткування коштів, витрачених платниками на отримання власної освіти та послуг охорони здоров'я, інформаційно-консалтингових послуг, підвищення кваліфікації і перепідготовку

кадрів, на соціальне забезпечення (з прирівнянням їх до інвестицій у людський капітал), а також інвестицій, здійснених у відкриття власної справи;

- надання пільг підприємствам, які здійснюють високотехнологічне виробництво, а також експортують високотехнологічну продукцію;

- звільнення від оподаткування ресурсів комерційних банків, страхових компаній, пенсійних фондів та інших фінансових установ, які спрямовуються на інвестиційне кредитування чи інвестуються в інноваційні підприємства;

- законодавче встановлення порядку звітності та контролю за використанням фінансових ресурсів, наданих у вигляді пільг, з правом стягнення їх до бюджету в разі нецільового або неефективного використання.

У майбутньому, на наш погляд, в контексті реалізації стратегії переходу національного господарства на модель сталого розвитку державна інвестиційна та інноваційна має передбачати орієнтацію на стимулювання так званого «соціального інвестування». Йдеться про використання і залучення зовнішніх та внутрішніх ресурсів держави, територіальних громад та окремих громадян в інтересах їхнього соціально-економічного, культурного розвитку, створення достатнього рівня життя для її членів, забезпечення реалізації їхніх демократичних прав і свобод, гармонії з довкіллям [7]. Соціальні інвестиції відіграють виключно важливу роль у суспільстві, так як від їх величини в значній мірі залежить рівень і якість життя населення. Ефективність соціального інвестування виражається в зростанні показників соціального розвитку країни, збільшенні соціальної справедливості в суспільстві, зменшенні соціальної напруги, збільшенні кількості дітей в домогосподарствах, зміні в індексах споживчих цін, зменшенні рівня безробіття, збільшенні соціального капіталу та соціального потенціалу країни, зростанні рівня забезпечення населення житлом [3, с. 278].

Ключові напрями здійснення соціальних інвестицій: створення соціального клімату в країні, регіоні; формування збалансованої соціальної інфраструктури країни, регіону, підприємства; підтримка здоров'я населення та рівня екологічної безпеки; підвищення рівня освіченості населення; сприяння духовному розвитку нації; формування системи наставництва на підприємстві та забезпечення зміни професійних поколінь; розвиток та ефективне функціонування ринку праці [8, с. 29].

На наш погляд, в контексті досліджуваної проблеми доцільно модернізувати механізм організації державно-приватного партнерства. Зокрема, слід внести зміни до законодавства з питань регулювання державно-приватного партнерства, у першу чергу щодо гарантування захисту інвестицій та об'єктів інтелектуальної діяльності, створених внаслідок інвестування.

Згідно нашої позиції, доцільна адаптація до кращого світового досвіду національних інструментів охорони об'єктів інтелектуальної власності. Виходимо з того, що без вирішення цього завдання побудова сучасної національної інноваційної системи неможливо. Приплив передових інновацій та технологій можливий лише в умовах привабливого інвестиційно-інноваційного клімату та розвинутої інноваційної інфраструктури.

В Україні реалізується низка державних програм, які передбачають вжиття окремих заходів із стимулювання інвестиційної та інноваційної діяльності. Усі державні програми, які виконуються в рамках реалізації державної інвестиційної та інноваційної діяльності, повинні бути економічно ефективні, а відтак – їхні результати мають бути предметом економічного аналізу. На жаль, нині такий аналіз проводиться лише фрагментарно.

Висновки. Для України актуальним питанням переходу національного господарства на модель сталого розвитку, є підвищення ефективності формування та реалізації державної політики стимулювання фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності. Особливо актуальним це завдання для сектору промислових підприємств, оскільки основні фонди промисловості мають високий рівень зношення. На жаль, в Україні ефективність реалізації державної інвестиційної та інноваційної політики є недостатньою. Вирішити завдання підвищення ефективності формування та реалізації механізмів державної підтримки фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності промислових підприємств можливо за рахунок удосконалення відповідних організаційно-економічних та фінансових інструментів. Вказане завдання можливо вирішити, зокрема, через підвищення ефективності формування та виконання відповідних державних цільових програм.

Виділено напрями удосконалення державної політики, спрямованої на розвиток механізмів фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності промислових підприємств, зокрема: вирішення стратегічних завдань розвитку банківського сектора та посилення його орієнтації на довгострокове кредитування промислових підприємств; реалізація інвестиційно-інноваційних запитів національної економіки; створення Державного банку розвитку (Державного інвестиційного банку); підтримка подальшого розвитку фондового ринку і його інфраструктури; приведення інвестиційного законодавства до міжнародних стандартів; розширення доступних для інвесторів спектру фінансових інструментів.

Подано перелік заходів з оптимізації фіскальної політики, яка в умовах посткризового розвитку виступатиме основним стимулятором інвестиційної та інноваційної активності промислових підприємств, а саме: формування реалістичного бюджету розвитку, видаткова частина якого передбачатиме фінансування прямих інвестицій держави; розширення проектів державно-приватного партнерства з фінансування інноваційно-технологічних проектів, а також програм модернізації основних фондів; звільнення з бази оподаткування коштів, які спрямовуються на фінансування науково-практичних досліджень, інноваційних проектів, коштів, витрачених платниками на отримання власної освіти та послуг охорони здоров'я, інформаційно-консалтингових послуг, підвищення кваліфікації і перепідготовку кадрів, на соціальне забезпечення, інвестицій, здійснених у відкриття власної справи; надання пільг підприємствам, які здійснюють

високотехнологічне виробництво, а також експортують високотехнологічну продукцію; звільнення від оподаткування ресурсів комерційних банків, страхових компаній, пенсійних фондів та інших фінансових установ, які спрямовуються на інвестиційне кредитування чи інвестуються в інноваційні підприємства; законодавче встановлення порядку звітності та контролю за використанням фінансових ресурсів, наданих у вигляді пільг, з правом стягнення їх до бюджету в разі нецільового або неефективного використання.

Усі державні програми, які виконуються в рамках реалізації державної інвестиційної та інноваційної діяльності, повинні бути економічно ефективні. В контексті реалізації стратегії переходу національного господарства на модель сталого розвитку доцільно вжити заходи для розширення так званого «соціального інвестування».

Перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. У подальшому слід виконати дослідження з вироблення методик прогнозування та оцінювання впливу інвестиційної та інноваційної діяльності промислових підприємств на показники сталого розвитку. Окрім того, мають бути виконані дослідження з питань моделювання фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності в умовах високого боргового навантаження на бюджет.

Список використаних джерел

1. Геєць В. М. Бар'єри на шляху розвитку промисловості на інноваційній основі та можливості їх подолання. *Економіка України*. 2015. № 1. С. 4-25.
2. Захарін С. В. Фінансові важелі активізації інвестиційної та інноваційної діяльності. *Науковий вісник Полісся*. 2016. № 1 (5). С. 88-93.
3. Лагутін В. Д. Людина і економіка: соціоекономіка. Київ: Просвіта. 1996. 336 с.
4. Левчук Н. І. Формування та використання інвестиційного ресурсу інноваційного розвитку промислових підприємств. *Проблеми науки*. 2012. № 5. С. 15-19.
5. Лібанова Е. М. (2010). Соціальна орієнтація ринкової економіки як передумова консолідації суспільства. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/27456?show=full>
6. Львов Д. С. Экономика развития. Москва: Экзамен, 2002. 512 с.
7. Пархоменко Ю. М. Соціальне інвестування в системі забезпечення якості життя населення. URL: <https://abstracts.donnu.edu.ua/article/view/2391>
8. Садула Л. М., Плукар Л. А., Серватяк У. Б. Теоретичні аспекти управління людськими ресурсами. *Економіка і управління*. 2019. № 2. С. 26-31.
9. Цілі сталого розвитку. URL: <http://www.sd4ua.org/shho-take-stalij-rozvitok/>
10. Development: Aid increases, but with worrying trends / Сайт Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD). URL: <http://www.oecd.org/document/29/>.

References

1. Heiets, V. M. (2015). Bariery na shliakhu rozvytku promyslovosti na innovatsiinii osnovi ta mozhlyvosti yikh podolannia [Barriers to the development of industry on an innovative basis and opportunities to overcome them]. *Ekonomika Ukrainy - Ukraine Economy*, 1. 4-25. [Ukr.].
2. Zakharin, S. V. (2016). Finansovi vazheli aktyvizatsii investytsiinoy ta innovatsiinoy diialnosti [Financial levers of activation of investment and innovation activity]. *Naukovyi visnyk Polissia - Polesie Scientific Bulletin*, 1 (5). 88-93. [Ukr.].
3. Lahutin, V. D. (1996). Liudyna i ekonomika: sotsioekonomika [Man and Economy: Socioeconomics]. Kyiv: Prosvita, 336 s. [Ukr.].
4. Levchuk, N. I. (2012). Formuvannia ta vykorystannia investytsiinoho resursu innovatsiinoho rozvytku promyslovykh pidpriemstv [Formation and use of investment resource of innovative development of industrial enterprises]. *Problemy nauky - Problems of Science*, 5. 15-19. [Ukr.].
5. Libanova, E. M. (2010). Sotsialna oriientatsiia rynkovoї ekonomiky yak peredumova konsolidatsii suspilstva [Social orientation of the market economy as a prerequisite for the consolidation of society]. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/27456?show=full> [Ukr.].
6. Lvov, D. S. (2002). Ekonomika razvytiia [Development Economics]. Moskva: Ekzamen, 512 s. [Rus.].
7. Parkhomenko, Yu. M. Sotsialne investuvannia v systemi zabezpechennia yakosti zhyttia naselennia [Social investment in the quality of life system of the population]. URL: <https://abstracts.donnu.edu.ua/article/view/2391> [Ukr.].
8. Sadula, L. M., Plukar, L. A. and Servatiak, U. B. (2019). Teoretychni aspekty upravlinnia liudskymy resursamy [Theoretical Aspects of Human Resource Management]. *Ekonomika i upravlinnia - Economics and Management*, 2. 26-31. [Ukr.].
9. Tsili staloho rozvytku [Sustainable Development Goals]. URL: <http://www.sd4ua.org/shho-take-stalij-rozvitok/> [Ukr.].
10. Development: Aid increases, but with worrying trends. Sait Orhanizatsii ekonomichnoho spivrobitnytstva ta rozvytku (OESR). URL: <http://www.oecd.org/document/29/>. [Eng.].

ДАНІ ПРО АВТОРІВ

Забаштанський Максим Миколайович, доктор економічних наук, професор, директор Інституту, Національний університет «Чернігівська політехніка»
вул. Шевченка, 95, м. Чернігів, 14007

e-mail: ndier@mail.ua
orcid.org/0000-0003-7814-1565
Researcher ID: S-2219-2016

Захарін Сергій Володимирович, доктор економічних наук, професор кафедри, Київський національний університет культури і мистецтв
вул.Чигоріна, 20, м.Київ, 01011
e-mail: z0679330105@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-1263-8170>
Researcher ID: E-6257-2012

Роговий Андрій Віталійович, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри, Національний університет «Чернігівська політехніка»
вул.Шевченка, 95, м.Чернігів, 14007
e-mail: sried@mail.ua
orcid.org/0000-0003-8945-2947
Researcher ID: S-8255-2015

ДАННЫЕ ОБ АВТОРАХ

Забаштанский Максим Николаевич, доктор экономических наук, профессор, директор Института, Национальный университет «Черниговская политехника»
ул.Шевченко, 95, г.Чернигов, 14007
e-mail: ndier@mail.ua

Захарин Сергей Владимирович, доктор экономических наук, профессор кафедры, Киевский национальный университет культуры и искусств
ул.Чигорина, 20, г.Киев, 01011
e-mail: z0679330105@gmail.com

Роговой Андрей Витальевич, доктор экономических наук, доцент, профессор кафедры, Национальный университет «Черниговская политехника»
ул.Шевченко, 95, г.Чернигов, 14007
e-mail: sried@mail.ua

DATA ABOUT THE AUTHORS

Zabashtansky Maxim, Doctor of Economics, Professor, Director of the Institute, Chernihiv Polytechnic National University
Shevchenko Street, 95, Chernihiv, 14007
e-mail: ndier@mail.ua

Zakharin Sergii, Doctor of Economics, Professor, Department, Kyiv National University of Culture and Arts
20 Chigorina Street, Kyiv, 01011
e-mail: z0679330105@gmail.com

Rogovy Andriy, Doctor of Economics, Associate Professor, Professor of Department, Chernihiv Polytechnic National University
Shevchenko Street, 95, Chernihiv, 14007
e-mail: sried@mail.ua

УДК 377.35

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2020-45-195-206>

ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСУВАННЯ НЕПЕРЕРВНИХ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Горошкова Л. А.,
Харагірло В. Є.,
Хлобистов Є. В.

Актуальність теми дослідження. В сучасних умовах реформування освітньої галузі на особливу увагу потребує проблема фінансового забезпечення розпочатих реформ, оскільки від рівня його достатності залежить успішність розпочатих перетворень. Зазначене в повній мірі стосується системи професійно-технічної освіти, оскільки останніми роками актуалізувалась проблема нестачі робітничих кадрів. Вирішити завдання забезпечення провідних галузей національного господарства кадрами можливо тільки в умовах достатнього рівня фінансування освіти загалом і професійно-технічної зокрема.

Постановка проблеми. Питання управління процесом реформ та децентралізації влади задля забезпечення сталого розвитку країни невід'ємно пов'язане із процесом реформування освітньої галузі,